

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

105. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Pirjo Markkola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Tiina Kinnunen, Marko Lamberg, Marko Tikka

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Harri Rinta-aho (vpj.), Pauli Kettunen,

Tuomo Lappalainen, Katariina Mustakallio, Heikki Talvitie

Ulkoasu: Heikki Kallioma

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Pirjo Markkola, Menneisyyden ymmärtäminen 273

Uhrautuvat miehet

Kati Katajisto, Isänmaan ja yleisen hyvän vuoksi. Suomen autonomian ajan alun johtomiesten uhrautuminen 276

Tuomas Tepora, Poikien sota. Toisen maailmansodan aikaiset sotakirjat siirtymän kuvauksena 287

Kolumni

Kimmo Rentola, Sua lähde kaunis katselen 302

Tutkimus

Ville Vuolanto, Tutkimusprosessi, metodit ja historiantutkimuksen ominaislaatu 304

Tasavalta ja siirtomaa

Toni Alaranta, Mustafa Kemal Atatürkin vuoden 1927 kuuden päivän puhe Turkin tasavallan virallisen historiankäsitelmän määrittäjänä 317

Pekka Masonen, Kustavilainen siirtomaapolitiikka ja Saint-Barthélemyyn kuume 330

Katsauksia

Matti Peltonen, ”New cultural history” ja kielellisen käänteen ehtyminen 346

Keskustelua

Erkki Vasara, Palautetta Tikalle 350

Syväluotaus

Irma Sulkunen, Säätyläistön jalo tehtävä Savossa 352

Arvosteluja

Anu Lahtinen, Sopeutuvat, neuvottelevat, kapinalliset. Naiset toimijoina Flemingin sukupöytäkirjassa 1470–1620 (*Maiju Lehmijoki-Gardner*) 355

Marjo Kaartinen, Arjesta ihmeisiin. Eliitin kulttuurihistoriaa 1500–1800-luvun Euroopassa (*Charlotta Wolff*) 357

Laura-Kristiina Moilanen ja Susanna Sulkunen (toim.), Aika ja identiteetti. Katsauksia yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen keskiajalta 2000-luvulle (*Marjo Kaartinen*) 359

Kari Tarkkainen (toim.), Ruotsin ja Venäjän rauhaneuvottelut 1557. Mikael Agricola Ruotsin lähetystön jäsenenä (*Jukka Korpela*) 361

Kari-Matti Piilahti, Aineellista ja aineetonta turvaa. Ruokakunnat, ekologis-taloudelliset resurssit ja kontaktinmuodostus Valkealassa 1630–1750 (*Tapio Hämynen*) 366

Matti Peltonen, Lukkari Saxbergin rikos ja herännäispappilan etiikka (*Antero Heikkinen*) 368

Ylva Stenqvist Millde, Väger inom räckhäll. Spåren efter resande i det förindustriella bondesamhället (*Tapio Salminen*) 370

Marja Jalava, J. V. Snellman. Mies ja suurmies (*Anne Ollila*) 372

Heini Hakosalo, On Speaking Terms. Scientific Boundary Work and the Discovery of Aphasia 1861–1874 (*Heikki S. Vuorinen*) 374

Seija Jalagin, Japanin kutsu. Suomalaiset naislähetit Japanissa 1900–1941 (*Pirjo Markkola*) 375

Petri Karonen – Kerttu Tarjamo (toim.), Kun sota on ohi. Sodista selviytymisen ongelmia ja niiden ratkaisumalleja 1900-luvulla (*Marko Tikka*) 377

Anssi Halmesvirta – Heino Nyssönen, Unkarin kansannousu 1956 (*Katalin Miklóssy*) 378

Kirsi Saarikangas, Eletyt tilat ja sukupuoli. Asukkaiden ja ympäristön kohtaamisia (*Riitta Laitinen*) 380

Kimmo Katajala – Jaana Juvonen (toim.), Maakunnan synty. Pohjois-Karjalan historia 1809–1939 (*Risto Turunen*) 383

Stig Dreijer, Det äländska folkets historia III: frihetstiden och den gustavianska tiden 1721–1808 (*Joachim Mickwitz*) 384

Anu Talka – Pia Puntanen, Linnoitus ja kaupunki. Lappeenrannan historia 1812–1917 (*Marjaana Niemi*) 386

Tiedemaailma

Heidi Grönstrand, Kati Launis, Maarit Leskelä-Kärki, Kukku Melkas, Tutta Palin ja Lea Røjola, Suomalaisen omakuvan murros 389

Palkittuja 392

Kirjoittajat 392

Notes on the contents 393

Kansi: Gustaf Mauritz Armfelt. J. E. Lindh, 1845, Helsingin yliopisto. Kuva: Matti Ruotsalainen.